

השבועון המצויר לאינפורמציה

חובב נליספון 8, תל-אביב (לירי תיאטרון "א ח ל" ת.ר. 138, סל. 88785) מען למבדקים: "עולמסטר" משרד המערכת בירושלים, דוד דור המלך (יוליאן), מולי משרד הסע. משרד המערכת בחיפה: רחוב החלוץ 45, חדר 11, טלפון 4681 (8-4 אחת/צ)

מכתבים

מבצע חברה

...בעית חומר החברה בחוגים ההולכים ומתרחים בים של הנוער הלא-חלוצי והבלתי-מסלנתי במדינת הנה אחת התוצאות החמורות של אותו החינוך של תקופת-הברזל שלנו, חינוך אשר ניסה בכל הנוער וללמדו לשלול את כל אותם האינסטרס השטחיים ורורכיהם, "בורניס" המהווים את הבסיס של כל חברה לא-מרכסית בחו"ל. המסקנה היא כי על כל אותו הנוער הרוצה להיות ככל העמים להשתחרר מן הארס התעמולתי שהצליח (מחמת אי-הפעילות של המסלנות ח"מ' מניות) להחדור לכל רומי החיים של הדור הצעיר בארץ.

מיכאל קיזה, זינבה
לאחר תקופה קצרה של אדישות אפשר כבר להבחין בתסיסה בקרב הנוער: קיים חוג נוער ההולך ומתרחב, למרבה בחושו הכריז את הצורך בשינוי ערכים. צורך זה בולט בעיקר על רקע פירוד הלכות וצרות העין המסלנתי. נוער מת עזר זה רוצה במשהו חדש — תנועה שתקרב את הלבבות, תתבסס על המשותף לעם כולו, ותהיה סבלנית ביחס לשוני מחלוקה.

יוסף אלון, פתח-תקוה
...החברה שלי אינם חיים בבתי-קפה או בקולנוע אלא נאספים מדי שבת אצל אחד החברים לשמוע תהליטים, לרקוד, לשיר ולשחק. אך הם רוצים לטייל, להכיר את ארץ. לשוחח על עניינים שונים, ואת זאת אני לא יכולים לעשות כבודות עצמנו, אלא דרוש עוד נוער בנילנו.

משה סייג, חיפה
נוער זה, שאין לו מה לעשות מלבד לטייל על שפת ימה של תל-אביב, למלא בתי-קולנוע ובתי-קפה — עתידו בקוביץ. ומיכאל, לפני זאת, בתנועת נוער אשר משום מה אתם מוצאים אותה ריקנית והסרת חיים.

מ. כהן, ירושלים
לפי דעתי, אפילו אם תמצאו איזו שהיא הצעה, לא תצא לפועל. מסיבה זו שרבים הם הבנים והבנות המתבישים צאת ולחישוש, וזהו אף הסיבה העיקרית לחוסר חברה. ייתכן שתנועה כמו נקד"ק עמית תפתור את הבעיה, אף כי לא במלואה. ל, ז, חיפה

חזירות, חזירות!

מירת חוצפתכם מהרימה. היאך עתיון לפרסם דברית-מאמץ כמאמרם על החזירות (העולם הזה 762) ואתם עתיון היוצא בארץ הקודש ובשפת הקודש?

זלמן לוי, ניו-יורק
היכוח הזה של בניאדיס סיכב חזירות מראה לאיזו רמה ירד המין האנושי. שני הצדדים פשוט טה להחליט את הדין: נקים זירה גדולה ונמזין לשם חזיר אחד ושור אחד שיכריעו בקרב פנים

אל פנים למי מהשניים מניעה הזכות להאכל עלידי חם הדור.

אוא משיכו בנידול החזירות (במערכתכם) אך אליא תשכחו לכתוב על דגל המערכת, "שיא הילכיד והטומאה".

חסיד חסידות, חיפה
שמואל פינגברג, רמת-גן
במקום להתעסק בהקמת חברות ונרגיעי-התישבות נשכח משהו יותר נשמי — ארגון חזות לנידול חזירות.

אליה רוך, תל-אביב
אני בטוח שרוב קוראים יתחילו לשמים — אלה שישלחו אותכם לעזאזל ואלה שיהללו אותכם, בהתאם לנישטם לעניינים דתיים. על עצמנו, ברצוני לשלוח לכם ברכה אויבוקטית, על כתבה אויב ייקטיבות על נושא כה עזר.

ירמיהו אבשלום, טבריה
דעתך הראיתם טעם מופקס בפירסום צילומי של הרב יעקב לוי, ליר צילום של חזיר. הרב לוי הוא ממסדי חמורתי וראש אגף המיחוק של הרבנות הראשית, וכל המכיר אותו יודע להעריכו. ל, ירושלים

לא היתה בכונות המערכת לפגוע ברב לוי.
דא חזק רב
כתבתם בדבר מעמדו האמתי של חרב בנשואין (העולם הזה 763) היתה תגלית סנסציונית. עוד כמה תגליות כאלה ואפשר יהיה להקים ממלכה בלי קואליציה.

רן שמואלי, חיפה

באח עזי

בניית בוק

תייר שר נהג מונית לסיור בתל-אביב, בעוברים על פני הנימניה הרצי-ליה מודיע הנהג בג' אווה: "את הבנין בנו משך שנה ו"ה ה' תייר לא טמן ידו בצלחת, הרגיע את הנהג: "צריך כזה בונים אצלנו תוך חדשים!"

כמה דקות לאחר מכן שוב לא התאפק הנהג, וכשעברו ליד מוגרבי הריע ביה"רות: "אבל את זה בנו משך חצי שנה ו"אך התייר הניד את ידו בביטול: "גם כן משהו, אצלנו זה לא היה לוקח יותר מחודש!"

הפעם החליט הנהג ללמד את התייר לקח. בעוברים ליד הבימה שותק הנהג, אינו פוצה פה הפעם אין התייר מתאפק, חוקר לזחות הבנין. הנהג מניע את כ"פיו בתמרון: "מטעם מאד, אני אתחיל את הבנין הזה, כשעברתי כאן אתחיל עוד היה המגרש ריק!"

הקורא יאיר גלוברמן תל-אביב, רחוב ליברמן 9 וזכה בפרס של 1 ל"י (על מגרש ריק).

יופי! אפילו הארצות המתקדמות ביותר דורשות רישום רשמי כלשהו וכאן מספיק להשיג מיטה ושני עדים.

חנה ק, תל-אביב
כאדם עם נפיון חיים, אני יכול להבטיח דבר אחד: הרבנות תמצא את הסקירה הדרושה לחסות את השטיות האלה המאומות להרוס את פסור המוסר היהודי.

אברהם כהן, ירושלים
אנו מביעים בזה את הערכתנו בעד הרפורמות על מעלנו בתל-אביב (העולם הזה 762) אולם מצי טערים על היריעה המוסתית שנמסרה לכם בעניין פירוד הבגונים.

בסוף שנת תשי"א הצלחנו לסדר ששה בוגרי מוסדנו בישיבת כפר אברהם על-יד פתח-תקוה, בה הם מקבלים השכלה בנבונה בתורה ובמלאכה. עלינו להרגיש שהסידור הזה יצא לפועל רק בעזרת המלכה לעבודה כוצאיות של עיריית תל-אביב, שהסכימה לשלם את החזקת הילדים.

הנהלת אגודת בתי-יטומים ויתומות תל-אביב
מכמום מפגנתי?
העורך ויתר חבירי המערכת הצהירו בהודמנויות שנות וחגיגות ששועלם הזה אינו שכווען מפגנתי, העיתון מושפע ממפלגה אחת — אני חושב שכבוד העורך בודאי יודע לאיזו מפלגה אני מתכוון.

ד. ל, תל-אביב
אולי העורך טמומטס מכרגיל, אך שמא בכל זאת יעזור לו הקורא ד.ל. ויגלה לו לאיזו מפלגה הוא מכור.

הכירה לא נשכחה
בנסותי לפתור את השאלה ה-180 במסל 762 תשכ"ב הענק (העולם הזה 762) יוצא כי בירת דרום-אפריקה היא יותסבורג, עד כמה שאני זוכר מספסל בתיאספר מלפני 17 שנה הרי בירת דרום אפריקה היא פרטוריה.

שמעון פינקלשטיין, תל-אביב
העולם הזה מסמיק. ביחוד שטרם עברו 17 שנה מאז למד עורך התשבצים כי פרטוריה ולא יותסבורג היא בירת דרום-אפריקה.

הגאונים הצליחו
גם אני כנראה אינני יכול להמנע מכתוב מכת" בים למערכתכם... במקור 12 של העולם הזה (759) אתם כותבים על מכרות הפח בקולוביה. פח הוא שכתבתם מחמת חסות או יותר דקה, שמיצרים אותה עליידי כך שממכירים נוש מחבת ביו גלילי ענק תחת לחץ נבית. גם נאנני העולם הזה לא יצליחו להפיק פח ממכרות.

מיקי מלשקס, יפו
...המבדיל בין פח לבדיל.
הם הספיקו לשכוח
ברצוני להסב את תשומת לבכם למצבה שהוקמה בכפר מלחה בירושלים, ביוזמת חברי הנוספים "השקיעו מרץ. עבודה וכסף ולבסוף הצליחו להקים מצבה לתשפארת. לפי דעתי יש צורך להבליט את המכרה כדי לתת דחיפה לחברי שאר הנוספים בכל רחבי הארץ, למען יקחו מהם את הדבר לירידים וינציחו את זכר חבריהם ויזכירו להורי הנוספים שעוד לא נשכחו ויקריהם.

אביחי יהודיוף, תל-אביב
הם הספיקו לשכוח!

ה ש ע ר

משך ששה חודשים בשנה הים הוא סתם מישט של מים וועפים המתמשך לאורך כל הארץ. אולם בחצי השני, כשהשמש צולה את הגוף, הופכת שפת-הים מקום הבילוי העממי היחיד בארץ. שם אפשר לשחות, לרוץ, להציג אופנות חדשות, להסתכל בכחורות יפות. וזה גם בילוי שאינו עולה ביוקר. במרוצת הזמן נשתנה רכ פרט אחד מכל זה — הים הפך בילוי לא כל כך זול. כי יום הפנאי היחיד שיש למאות אלפי תושבים בארץ הוא יום השבת. וביום השבת אין קשר לשפת-הים; צריכים להסתדר עם בעל מכונת פרטית או להזיע בחור למונית. השבוע נסע הבילוי פגיעה נוספת — גם לאלה שיש מכונת פרטית אסור לנסוע בשבת, מותר להם לשבת בבית. ותמונות כזו של השער, שצולמו לא מזמן על שפתימה של הרצליה, תהפוכנה מזכרות של בילוי נעים שאינם הכירו אותו תושבי הארץ.

שחבל על הנייר ועל הדיו. רצתי לשלישי רק כדי לשמוע בקריקטורה לא שחה. במקרים כאלה הייתי נכנס, בדרך כלל, לדכאון נפשי עמוק ובהתאם למוסר-ההשכל הסיני הייתי מחליט לנטוש את המקצוע ולחפש פרנסה כנהג טקסי פשוט ועני.

אולם אחר מלחמה נפשית קצרה ניסיתי מחדש. הלכתי לעורך רביעי, שהיה כנראה שיכור במקצת, והוא קנה אותה. והילכך אני עדיין במקצוע.

אני אגלה לך סוד כמוס ביותר, למרות שבכך אעלה על עצמי את חמתה הודאית וה- בטוחה של חברי למקצוע. לגמרי לא קשה ליצור קריקטורות. כל אחד יכול לעשות זאת. הדבר העיקרי הוא לא לסמוך על השראה פתאומית. עליך לעבוד בשיטתיות. כל ה- עסק דומה לסתרון בעייה מתמטית פשוטה. אתה מתחיל בנתונים. קיים נושא, למשל ה- אינפלציה. קיימת זווית-ראייה, אתה בשביל או נגד האינפלציה. כל שעליך לעשות עכשיו הוא לחפש את הנעלם. אותו סיבך קל נוסף, היוצר קריקטורה מהנושא וזווית-הראייה שלך. זה הכל. אני מבטיח לך בודאות הגמיר-הה ביותר שכל אחד יכול ליצור קריקטורות לפי שיטה זאת אחת הקופת אימון קצרה.

כן, שכחתי משהו: עליך גם לדעת לצייר קצת. לא הרבה. גם קצת כשרון איננו מוזיק, אחרי הכל.

לבסוף הייתי רוצה לומר משהו אודות רוי-תי. ודאי שמתם לב שעד עכשיו רק היה המבוא — ההרפתקות האמיתיות תתחלנה רק מעכשיו. ציירתי את הרקע, בניתי את התפאורות הדרושות. עד השבוע היתה רוית עסוקה באיסוף רשמים באותה ארץ רחוקה קרובה ששמה לארשי והמאוכלסת צעירים בעלי ראשי רמקולים.

החל מהשבוע הבא תקבלנה התמונות, ה- צורות וההופעות שנגאו לאיברות את צו-רתן הסופית, ואת מקומן הנכון במשטר של לארשי. אני מקה שאין צורך לחזור על כך שקורות מסעותיה של רוית בעולם ההוא אינן אלא סאטירה חברתית. רוב המקרים, האנשים והמצבים הם בעלי מובן מיוחד ואני סומך על חוש האינטליגנציה שלך שיתבנים כמקורם.

בכל זאת הייתי מבקש ממך לא להפוך קיצוני מדי וללקח ברצינות יתירה את הרפת-קוית של אותה צבירת קטנה עוי-גדת העגילים ובי-עלת הכונות הסור-בות.

לא היתה לי כל כוונה להקים רעש גדול כמבקר החברה, גולבר רחוק למדי אחרי הכל, והוא רק דוד רחוק ומכובד של רוית הענוה, בת השכונה.

כמו כן אין אני יודע מה יקרה לה בסופה. למרות שאני אביה, ביכרתי לא להגביל את חרותה גם כשהיה בינינו, בעולם הזה, ושם, במקומות המשוניים שעל הכוכב המרובע היא ללא ספק חופשית ועצמאית יותר. אולם אני סומך על טעמה הטוב, אופייה הטהור וגידולה המשוכה שלא תמיט קלון עלי. אם תעשה זאת, וכמה שלא יכאב לי הדבר, אצטרך להודיעה. ואז היא תוכל ללכת ולצייר את עצמה.

דושי-

אחרי שנים מספר במקצוע נדמה לי שה-עולם הזה הרבה פחות מסובך מאשר הפילור-סופים סבורים. למעשה ישנם רק שני סוגי בני-אדם. בני הסוג הראשון הם אלה הפורצים בצעקות "דוש, אתה חייב לצייר קריקטורה שלי!" מייד אחרי שנודעת להם זהותי. בני הסוג השני רק חושבים על זאת; גם הם היו רוצים בקריקטורה אך מתוך גימוסיות יתירה או בגלל ביישנותם הרבה יותר אינם מגלים את מחשבותיהם הכמוסות.

ברור מאליי שאני מסמטס הרבה יותר את בני הסוג השני ויתר-על-כך אני מבקש מהם להמשיך בדרך זאת. אפילו היו עוברים לסוג הראשון ומבקשים ממני קריקטורה הייתי עושה זאת. כי אני אינני מצויר קריק-טורות. הסיבה היא פשוטה: אני קריקטור-ריסטן. לפחות לא במובנה המלא של המלה. זאת היא אחת

הנקודות שהייתי רוצה להבהיר. נקר-דה שנייה היא דעה הגשמית לעתים קרובות למדי: "ב-חיי שדוש מצויין השבוע, יש רק דבר אחד — אין ממה לצחוק!"-למה יפריע דבר זה? לא התכוונתי כלל לעשות את הקרי-קטורה למצחיקה. אני בכלל לא מ-בין מה, למשל, מצחיק כאשר אני מצויר את האינפלציה כמפלצת-ים ענקית (לדיק: כמשהו שרינו עומד בלועה ומכריז בקול רם ככל האפשר שהוא יחסל את האינפלציה? אין זאת בדיחה! אני התכוונתי לכך ברצינות גמורה ולא רציתי רק לדגוג את בתי השחן שלך.

אולם בכל זאת קורה שאנשים צוחקים. ללא ספק יש כאן מקרה של מקריות מוחלטת. כי אני גם אינני הומוריסטן. וזאת היא הנקודה השנייה שרציתי שתדעו עליה. וכשני אתה רשאי לשאול שאלה: "אם אתה אינך קריקטוריסטן ואם אתה אינך הו-מוריסטן, לשם מה אתה שם את הציורים ה-קטנים האלה בהגזם הזה מדי שבוע? אגלה לך את הסוד. קודם כל כיוון שתמורת ציורים קטנים אלה אני מקיים את עצמי. סוף, סוף יש לכל אדם הזכות לקיים את עצמו. דבר נוסף, בעזרת הציורים הקטנים האלה אני יכול להביע את דעתי על דברים שונים. וסוף, סוף אוהב כל אדם להביע את דעתו על דברים שונים. וזה הכל.

המקצוע שלי הוא מקצוע קשה. בעליו תלויים בחסדם של אלה הקובעים אם מדפי-סים את הקריקטורה ואם משלמים עבורה. הכוונה, כמובן, לעורכים.

הישן סיפור סיני עתיקים-המלמד את מו-סר-ההנהגה הבא: את משך שבועות את שתי-משקה בפרוטה ולפתע בא מישהו ואומר לך שאתה שיכור, שכן עליי. הוא פשוט שקרן. אם בא אדם שני ואומר לך אותו הדבר, אל תשים לב. הוא בודאי שושה. אבל אם בא אדם שלישי ואומר לך שאתה שיכור, הדבר הטוב ביותר שאתה יכול לעשות הוא ללכת הביתה ולחכות ששכרונוך ישוך, עד שתתפכח. כי ממדים הסיפור הסיני, במקרה זה קיים סיכוי רציני למדי שאתה באמת שיכור. לעתים קרובות ארע לי שהצלחתי לצייר קריקטורה עצומה והורגת, ממש סנסציונית. הייתי מאושר וגאה ביצירתי, רצתי לעורך הראשון שנודמן לי והוא דחה אותה. פשוט דחה אותה. המשכתי לעורך השני והוא סבר

איך יצא?

